TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. birželio 22 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Sąjungos pilietybė – Direktyva 2004/38/EB – Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisė laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje – 15 straipsnis – Sąjungos piliečio laikino gyvenimo priimančiosios valstybės narės teritorijoje pabaiga – Sprendimas išsiųsti iš šalies – Fizinis Sąjungos piliečio išvykimas iš šios teritorijos – Šio sprendimo išsiųsti iš šalies poveikis laiko atžvilgiu – 6 straipsnis – Galimybė tam Sąjungos piliečiui iš naujo pasinaudoti teise gyventi šalyje, grįžus į minėtą teritoriją“

Byloje C-719/19

dėl *Raad van State* (Valstybės Taryba, Nyderlandai) 2019 m. rugsėjo 25 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2019 m. rugsėjo 30 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

FS

prieš

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotoja R. Silva de Lapuerta, kolegijų pirmininkai A. Prechal, M. Vilaras, E. Regan (pranešėjas) ir N. Piçarra, teisėjai M. Safjan, D. Šváby, S. Rodin, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos, P. G. Xuereb, L. S. Rossi ir I. Jarukaitis,

generalinis advokatas A. Rantos,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2020 m. lapkričio 16 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– FS, atstovaujamo *advocaat* V. Senczuk,

– Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. K. Bulterman ir J. Langer,

– Belgijos vyriausybės, atstovaujamos M. Van Regemorter ir M. Jacobs,

* Proceso kalba: nyderlandų.

– Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek, J. Vláčil ir A. Pagáčová,

– Danijos vyriausybės, atstovaujamos J. Nymann-Lindegren, P. Jespersen ir M. S. Wolff,

– Europos Komisijos, atstovaujamos G. Wils ir E. Montaguti,

susipažinęs su 2021 m. vasario 10 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios
[d]irektyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46; klaidų ištaisymas OL L 274, 2009, p. 47), 6 straipsnio 1 dalies ir 15 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant FS, Sąjungos piliečio, išvykusio iš Nyderlandų teritorijos po to, kai buvo priimtas sprendimas išsiųsti jį iš šalies, ir *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Teisingumo ir saugumo valstybės sekretorius, Nyderlandai; toliau – valstybės sekretorius) ginčą dėl sprendimo, kuriuo šiam Sąjungos piliečiui buvo taikytas administracinis sulaikymas po to, kai jis grįžo į priimančiosios valstybės narės teritoriją.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Šengeno sienų kodeksas

3 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (OL L 77, 2016, p. 1) 22 straipsnyje „Vidaus sienų kirtimas“ numatyta:

„Vidaus sienas galima kirsti bet kurioje vietoje, ir jas kertantys asmenys, nepaisant jų pilietybės, kertant sieną netikrinami.“

Direktyva 2004/38

4 Direktyvos 2004/38 1–3, 10 ir 16 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(1) Sąjungos pilietybė kiekvienam Sąjungos piliečiui suteikia pirminę [pagrindinę] ir asmeninę teisę laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, taikant [ESV] Sutartyje ir jai vykdyti patvirtintose priemonėse nustatytus apribojimus ir reikalavimus.

(2) Laisvas asmenų judėjimas sudaro vieną iš pagrindinių vidaus rinkos, kuri yra teritorija be vidaus sienų, kurioje laisvė užtikrinta pagal [ESV] Sutarties nuostatas, laisvių.

(3) Sąjungos pilietybė turėtų būti pagrindinis valstybių narių piliečių statusas, kai jie naudojasi savo teise laisvai judėti ir gyventi šalyje. Todėl būtina sisteminti ir persvarstyti esamus Bendrijos instrumentus, atskirai skirtus darbuotojams, savarankiškai dirbantiesiems asmenims ir studentams bei kitiems nedirbantiems asmenims, kad būtų supaprastinta ir sustiprinta visų Sąjungos piliečių laisvo judėjimo ir apsigyvenimo teisė.

<…>

(10) Tačiau savo teisėmis gyventi [šalyje] besinaudojantys asmenys neturėtų tapti nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės paramos sistemai per pradinį gyvenimo joje laikotarpį. Todėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisė gyventi šalyje ilgesnį kaip trijų mėnesių laikotarpį turėtų būti suteikiama taikant tam tikrus reikalavimus.

<…>

(16) Tol, kol turintieji teisę gyventi šalyje netampa nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai, jie neturėtų būti išsiunčiami iš šalies. <…>“

5 Tos pačios direktyvos 3 straipsnio „Naudos gavėjai“ 1 dalyje numatyta:

„Ši direktyva taikoma visiems Sąjungos piliečiams, kurie atvyksta į kitą valstybę narę, kurios piliečiai jie nėra, ir 2 straipsnyje [2 straipsnio 2 punkte] apibrėžtiems jų šeimos nariams, kurie juos lydi arba prisijungia prie jų [arba pas juos atvyksta].“

6 Direktyvos 2004/38 5 straipsnyje „Įvažiavimo teisė“ numatyta:

„1. Nepažeidžiant nuostatų dėl kelionės dokumentų, taikomų nacionaliniam pasienio patikrinimui [taikomų patikrinimui prie nacionalinių sienų], valstybės narės suteikia [galiojančią] tapatybės kortelę ar [galiojantį] pasą turintiems Sąjungos piliečiams ir [galiojantį] pasą turintiems šeimos nariams[, kurie nėra valstybės narės piliečiai,] teisę įvažiuoti į jų teritoriją.

<…>

5. Valstybės narės gali reikalauti atitinkamo asmens pranešti apie savo buvimą jos teritorijoje per pagrįstą ir nediskriminacinį laikotarpį. Šio reikalavimo nesilaikančiam asmeniui gali būti pritaikytos proporcingos ir nediskriminacinės sankcijos.“

7 Šios direktyvos 6 straipsnio „Teisė gyventi šalyje iki trijų mėnesių“ 1 dalyje nurodyta:

„Sąjungos piliečiai turi teisę gyventi kitos valstybės narės teritorijoje iki trijų mėnesių trukmės laikotarpį, netaikant jokių reikalavimų ar formalumų, išskyrus reikalavimą turėti [galiojančią] tapatybės kortelę arba [galiojantį] pasą.“

8 Minėtos direktyvos 7 straipsnio „Teisė gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius“ 1 dalyje nustatyta:

„Visi Sąjungos piliečiai turi teisę gyventi kitos valstybės narės šalyje [teritorijoje] ilgiau kaip tris mėnesius, jei jie:

a) yra darbuotojai ar savarankiškai dirbantieji [pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbantys asmenys] priimančiojoje valstybėje narėje, arba

b) turi pakankamai išteklių sau ir savo šeimos nariams, kad per savo gyvenimo šalyje laikotarpį netaptų našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai ir turi visavertį sveikatos draudimą priimančiojoje valstybėje narėje, arba

c) yra priimti į privačią arba valstybinę instituciją, akredituotą ar finansuojamą priimančiosios valstybės narės pagal savo įstatym[us] ar kitų teisės aktų [administracinę] praktiką, turėdami pagrindinį studijų kurso baigimo tikslą, įskaitant profesinį rengimą ir

d) turi visavertį sveikatos draudimą priimančiojoje valstybėje narėje ir užtikrina atitinkamą nacionalinę instituciją pateikdami deklaraciją ar kitokiu jų pasirinktu lygiaverčiu būdu, kad jie turi pakankamai išteklių sau ir savo šeimos nariams, kad per savo gyvenimo šalyje laikotarpį netaptų našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai, arba

<…>“

9 Tos pačios direktyvos 8 straipsnio „Sąjungos piliečiams taikomi administraciniai formalumai“ 1 dalyje numatyta:

„Nepažeidžiant 5 straipsnio 5 dalies, jei šalyje gyvenama ilgiau kaip tris mėnesius, priimančioji valstybė narė gali reikalauti Sąjungos piliečių užsiregistruoti atitinkamose institucijose.“

10 Direktyvos 2004/38 14 straipsnis „Teisės gyventi šalyje išlaikymas“ suformuluotas taip:

„1. Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai turi 6 straipsnyje numatytą teisę gyventi šalyje tol, kol jie netampa nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai.

2. Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai [turi] 7, 12 ir 13 straipsniuose numatytą teisę gyventi šalyje tol, kol jie atitinka ten [šiuose straipsniuose] nustatytus reikalavimus.

Ypatingais atvejais, kai yra pagrįstai abejojama, ar Sąjungos pilietis ar jo šeimos nariai atitinka 7, 12 ir 13 straipsniuose nustatytus reikalavimus, valstybės narės gali patikrinti, ar šių reikalavimų laikomasi. Toks tikrinimas neatliekamas sistemiškai.

3. Išsiuntimo iš šalies priemonė neturi būti Sąjungos piliečio ar jo šeimos nario pasinaudojimo priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistema automatinė pasekmė.

4. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 bei 2 dalių ir nepažeidžiant VI skyriaus nuostatų, išsiuntimo iš šalies priemonė jokiu būdu negali būti taikoma prieš Sąjungos piliečius ar jų šeimos narius, jei:

<…>

b) Sąjungos piliečiai atvyko į priimančiosios valstybės narės teritoriją ieškodami darbo. Tokiu atveju Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai negali būti išsiųsti iš šalies, tol, kol jie gali pateikti įrodymus, kad tebeieško darbo ir kad jie turi realių galimybių įsidarbinti.“

11 Šios direktyvos 15 straipsnis „Procedūriniai saugikliai“ suformuluotas taip:

„1. 30 ir 31 straipsniuose nustatytos procedūros taikom[os] analogiškai visiems sprendimams, apribojantiems Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių laisvą judėjimą dėl kitų priežasčių nei valstybinė politika [viešoji tvarka], visuomenės saugumas ar sveikatos apsauga [visuomenės sveikata].

<…>

3. Priimančioji valstybė narė negali drausti įvažiuoti į šalį pagal išsiuntimo iš šalies sprendimą, kuriam taikoma šio straipsnio 1 dalis.“

12 Šios direktyvos 16 straipsnio „Bendra taisyklė Sąjungos piliečiams ir jų šeimos nariams“ 1 dalyje nustatyta:

„Sąjungos piliečiai, kurie priimančiojoje valstybėje narėje legaliai gyveno ištisinį penkerių metų laikotarpį, turi nuolatinio gyvenimo joje teisę. <…>“

13 Direktyvos 2004/38 17 straipsnyje „Išimtys priimančiojoje valstybėje narėje nebedirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams“ yra numatytos, be kita ko, šios direktyvos 16 straipsnyje numatytos bendrosios taisyklės dėl galimybės įgyti teisę nuolat gyventi šalyje išimtys.

14 Minėtos direktyvos 21 straipsnyje „Gyvenimo šalyje ištisumas“ nustatyta:

„Pagal šią direktyvą gyvenimo šalyje ištisumą gali patvirtinti bet kokios įrodymo priemonės, naudojamos priimančiojoje valstybėje narėje. Gyvenimo šalyje ištisumas gali būti nutrauktas bet kokiu išsiuntimu iš šalies, tinkamai pritaikytu atitinkamam asmeniui.“

15 Direktyvos 2004/38 24 straipsnio „Vienodas traktavimas“ 2 dalyje numatyta:

„Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, priimančioji valstybė narė neįpareigojama suteikti socialinės paramos teises per pirmuosius tris gyvenimo šalyje mėnesius arba, kai taikytina, ilgesnį 14 straipsnio 4 dalies b punkte numatytą laikotarpį, ir neįpareigojama iki įgyjant nuolatinio gyvenimo šalyje teisę suteikti paramą studijoms, įskaitant profesinį parengimą, susidedančią iš studento stipendijų ar paskolų, asmenims, išskyrus darbuotojus, savarankiškai dirbančiuosius, tokį statusą išlaikančius asmenis ir jų šeimos narius.“

16 Šios direktyvos 27 straipsnio „Bendrieji principai“ 1 dalyje nustatyta:

„Laikydamosi šio skyriaus nuostatų valstybės narės gali apriboti Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių, neatsižvelgiant į pilietybę, judėjimo ir gyvenimo šalyje laisvę dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos], visuomenės saugumo ar sveikatos apsaugos [visuomenės sveikatos] priežasčių. Šiomis priežastimis nesinaudojama ekonominėms reikmėms patenkinti [nesiremiama siekiant ekonominių tikslų].“

17 Direktyvos 2004/38 30 straipsnyje „Pranešimai apie sprendimus“ numatyta:

„1. Atitinkami asmenys apie pagal 27 straipsnio 1 dalį priimtus sprendimus informuojami raštu taip, kad gerai suvoktų jų turinį ir pasekmes jiems.

<…>

3. Pranešime nurodomas teismas ar administracinė institucija, kurioje atitinkamas asmuo gali pateikti apeliaciją [skundą], apeliacijos [skundo] pateikimo terminas ir, jei taikytina, laikas, per kurį asmuo turi palikti valstybės narės teritoriją. Išskyrus tinkamai pagrįstus neatidėliotinus atvejus, laikas, per kurį leidžiama palikti teritoriją, turi būti ne trumpesnis kaip vienas mėnuo nuo pranešimo dienos.“

18 Šios direktyvos 31 straipsnio „Procedūriniai saugikliai“ 4 dalyje nurodyta:

„Valstybės narės gali išsiųsti atitinkamą asmenį iš savo teritorijos laukiant atsiteisimo procedūros [vykstant teisių gynimo procedūrai], tačiau negali uždrausti asmeniui pačiam gintis, išskyrus atvejus, kai jo buvimas gali sukelti rimtų rūpesčių valstybinei politikai [viešajai tvarkai] ar visuomenės saugumui arba apeliacija ar teisminė peržiūra susijusi su draudimu įvažiuoti į teritoriją.“

19 Minėtos direktyvos 32 straipsnis „Išsiuntimo iš šalies nurodymų galiojimo trukmė“ suformuluotas taip:

„1. Asmenys, išsiųsti iš šalies dėl valstybinės politikos ar visuomenės saugumo priežasčių [dėl viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar visuomenės sveikatos priežasčių], gali pateikti pareiškimą panaikinti išsiuntimo iš šalies nurodymą po pagrįsto laikotarpio, atsižvelgiant į aplinkybes ir bet kuriuo atveju praėjus trejiems metams po galutinio išsiuntimo iš šalies nurodymo, kuris buvo teisėtai priimtas laikantis [Sąjungos] įstatymų [teisės], pateikiant argumentus, iš kurių galima nustatyti, kad rimtai pasikeitė aplinkybės, kurios pateisino nurodymą dėl jų išsiuntimo iš šalies.

Atitinkama valstybė narė priima sprendimą dėl tokio pareiškimo per šešis mėnesius nuo jo pateikimo.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys neturi teisės patekti į atitinkamos valstybės narės teritoriją, kol jų pareiškimas svarstomas.“

Nyderlandų teisė

Vw 2000

20 Pagrindinėje byloje taikomos redakcijos 2000 m. lapkričio 23 d. *Wet tot algehele herziening van de Vreemdelingenwet (Vreemdelingenwet 2000)* (2000 m. Užsieniečių įstatymas, *Stb.*, 2000, Nr. 495; toliau – *Vw 2000*) 1 straipsnis suformuluotas taip:

„Šiame įstatyme ir juo remiantis priimtose nuostatose:

<…>

[Sąjungos piliečiai]:

1° Europos [Sąjungos piliečiai], kuriems pagal SESV leidžiama įvažiuoti į kitos valstybės narės teritoriją ir joje apsigyventi;

<…>

užsienietis: bet kuris asmuo, kuris neturi Nyderlandų pilietybės ir neturi būti prilygintas Nyderlandų piliečiui pagal teisės akto nuostatą.“

21 *Vw 2000* 8 straipsnyje nustatyta:

„Užsienietis turi teisę teisėtai gyventi Nyderlanduose:

<…>

e. kaip Sąjungos pilietis, jeigu jo gyvenimas Nyderlanduose pagrįstas teisės aktais, priimtais remiantis SESV arba Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimu.“

22 *Vw 2000* 50 straipsnyje numatyta:

„1. Už sienų stebėjimą ir užsieniečių kontrolę atsakingi pareigūnai turi teisę dėl faktų ir aplinkybių, pagal kuriuos, remiantis objektyviais kriterijais, pagrįstai galima daryti prielaidą, kad gyvenimas šalyje yra neteisėtas, arba kovodami su neteisėtu gyvenimu šalyje kirtus sieną, sulaikyti asmenis, kad nustatytų jų tapatybę, pilietybę ir gyvenimo šalyje sąlygas. Bet kuriam asmeniui, teigiančiam, kad yra Nyderlandų pilietis, tačiau negalinčiam to įrodyti, gali būti taikomos 2 ir 5 dalyse nurodytos prievartos priemonės. Visuotinai taikomame nutarime nurodomi dokumentai, kuriuos užsienietis privalo turėti, kad būtų galima patikrinti jo tapatybę, pilietybę ir gyvenimo šalyje sąlygas.

<…>

3. Jeigu sulaikyto asmens tapatybę galima iš karto patikrinti ir nustatoma, kad jis neturi teisės teisėtai gyventi šalyje, arba jeigu iš karto nenustatoma, kad jis turi teisę teisėtai gyventi šalyje, jis gali būti pristatytas į apklausai skirtą vietą. Minėtas asmuo ten laikomas ne ilgiau kaip šešias valandas, neskaitant laikotarpio nuo vidurnakčio iki devintos valandos ryto.

<…>“

23 *Vw 2000* 59 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Vadovaudamasis viešosios tvarkos ar nacionalinio saugumo interesais mūsų ministras, siekdamas užsienietį grąžinti, gali jį sulaikyti, jeigu jis:

a. šalyje gyvena neteisėtai;

<…>“

24 *Vw 2000* 61 straipsnyje nurodyta:

„1. Užsienietis, nesantis arba nebesantis šalyje teisėtai, turi savo iniciatyva išvykti iš Nyderlandų teritorijos per 62 straipsnyje nustatytą terminą.

<…>“

25 *Vw 2000* 62 straipsnyje nustatyta:

„1. Priėmus sprendimą grąžinti užsienietį arba, jeigu jis yra Sąjungos pilietis, pasibaigus jo teisėto gyvenimo šalyje laikotarpiui, šis užsienietis per keturias savaites turi savo iniciatyva išvykti iš Nyderlandų teritorijos.

<…>“

26 *Vw 2000* 63 straipsnyje numatyta:

„1. Užsienietis, kuris šalyje gyvena neteisėtai ir savo iniciatyva neišvyko iš Nyderlandų teritorijos per šiame įstatyme nustatytą terminą, gali būti išsiųstas iš šalies.

<…>“

27 *Vw 2000* 72 straipsnis suformuluotas taip:

„<…>

3. Šiame skirsnyje sprendimui taip pat prilyginamas administracinės institucijos aktas, priimtas užsieniečio atžvilgiu <…>

<…>“

28 *Vw 2000* 106 straipsnyje nurodyta:

„1. Jeigu *rechtbank* (teismas) nurodo panaikinti laisvės atėmimo ar apribojimo priemonę arba jeigu laisvės atėmimas ar apribojimas jau buvo panaikintas prieš nagrinėjant prašymą panaikinti šią priemonę, jis gali priteisti užsieniečiui kompensaciją iš valstybės. <…>

2. 1 dalis taikoma pagal analogiją, kai *Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State* (Valstybės Tarybos Administracinių bylų skyrius) nurodo panaikinti laisvės atėmimo ar laisvės apribojimo priemonę.“

29 *Vw 2000* 112 straipsnyje nustatyta:

„Taikant tarptautinę sutartį arba tarptautinės organizacijos sprendimą, privalomą Nyderlandų Karalystei, užsieniečių teisėto gyvenimo šalyje taisyklės, nukrypstančios nuo šio įstatymo šių užsieniečių naudai, gali būti nustatytos visuotinai taikomu nutarimu arba remiantis šiuo nutarimu.“

Vreemdelingenbesluit 2000

30 Pagrindinėje byloje taikomos redakcijos 2000 m. lapkričio 23 d. *Besluit tot uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000 (Vreemdelingenbesluit 2000)* (2000 m. Nutarimas dėl užsieniečių; *Stb*., 2000, Nr. 497) 8.7 straipsnis yra šio nutarimo 8 skyriaus antro skirsnio antrame poskirsnyje, kuriame yra ir 8.8, 8.11, 8.12 ir 8.16 straipsniai. Jame nustatyta:

„1. Šis poskirsnis taikomas užsieniečiams, kurie yra Sąjungos valstybės narės arba EEE susitarimo šalies piliečiai arba Šveicarijos piliečiai ir kurie atvyksta į Nyderlandus arba čia gyvena.

<…>“

31 Minėto nutarimo 8.11 straipsnyje nurodyta:

„1. Užsienietis, nurodytas 8.7 straipsnio 1 dalyje, teisėtai gyvena šalyje trijų mėnesių laikotarpį nuo atvykimo, jeigu:

a. turi galiojančią tapatybės kortelę ar galiojantį pasą arba

b. aiškiai įrodo savo tapatybę ir pilietybę kitais būdais.

<…>“

32 To paties nutarimo 8.12 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Užsienietis, nurodytas 8.7 straipsnio 1 dalyje, teisėtai gyvena Nyderlandų teritorijoje ilgiau kaip tris mėnesius nuo atvykimo, jeigu:

a. yra pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbantis asmuo Nyderlanduose arba į Nyderlandus atvyko ieškoti darbo, jeigu gali tai įrodyti ir turi realių galimybių įsidarbinti;

b. sau ir savo šeimos nariams turi pakankamai išteklių ir visavertį sveikatos draudimą Nyderlanduose;

c. jis priimtas į studijas, kurios įtrauktos į *Centraal register opleidingen hoger onderwijs* (Aukštojo mokslo studijų centrinis registras, Nyderlandai) <…>;

<…>

2. Užsieniečio teisėtas gyvenimas šalyje, nurodytas 1 dalies a punkte, nenutrūksta vien dėl to, kad šis pilietis nebedirba pagal darbo sutartį ar savarankiškai:

a. nes yra laikinai nedarbingas dėl ligos ar nelaimingo atsitikimo;

b. nes yra bedarbis dėl nuo jo valios nepriklausančių priežasčių, išdirbęs pagal darbo sutartį ar vykdęs savarankišką veiklą bent vienus metus ir užsiregistravęs kaip darbo ieškantis asmuo *Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen* (Darbuotojų draudimo administravimo institutas, Nyderlandai);

c. bent šešis mėnesius po to, kai tapo bedarbis dėl nuo jo valios nepriklausančių priežasčių, pasibaigus trumpesnės nei vienų metų trukmės sutarčiai, arba po to, kai ne savo noru buvo bedarbis pirmus dvylika mėnesių, jeigu užsiregistravo kaip darbo ieškantis asmuo Darbuotojų draudimo administravimo institute;

d. jeigu jis pradeda profesinio rengimo kursą, kuris, išskyrus nedarbą dėl priežasčių, nepriklausančių nuo asmens valios, yra susijęs su jo ankstesne profesine veikla.

<…>“

33 2000 m. Nutarimo dėl užsieniečių 8.16 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Nepažeidžiant 8.22 ir 8.23 straipsnių, teisėtas gyvenimas šalyje nenutrūksta tol, kol užsienietis atitinka 8.12–8.15 straipsniuose nustatytas sąlygas. Tam tikrais konkrečiais atvejais, kai galima dėl to abejoti, mūsų ministras gali išnagrinėti, ar sąlygos įvykdytos. Toks tikrinimas neatliekamas sistemiškai. Dėl naudojimosi valstybės parama teisėtas gyvenimas šalyje automatiškai nesibaigia.

<…>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

34 2018 m. birželio 1 d. sprendime valstybės sekretorius konstatavo, kad Lenkijos pilietis FS Nyderlandų teritorijoje yra neteisėtai.

35 Valstybės sekretorius šį sprendimą grindė tuo, kad atlikus tyrimą paaiškėjo, jog, nors FS penkis mėnesius dirbo Nyderlanduose, jis nebevykdė jokios veiklos pagal darbo sutartį ar savarankiškai, neįrodė, kad yra bedarbis ne savo noru arba darbo ieškantis asmuo, ir nestudijavo. Be to, atlikus minėtą tyrimą nustatyta, kad FS neįrodė turintis pakankamai lėšų savo poreikiams patenkinti. Galiausiai buvo atsižvelgta į tai, kad policijos tarnybos dažnai sulaikydavo FS dėl įtarimų vagystėmis iš parduotuvių ir kišenvagystėmis.

36 Taigi minėtame sprendime valstybės sekretorius nurodė, kad FS neatitinka Direktyvos 2004/38 7 straipsnyje numatytų sąlygų.

37 2018 m. rugsėjo 25 d. sprendimu (toliau – sprendimas išsiųsti FS iš šalies) valstybės sekretorius atmetė FS pateiktą skundą dėl 2018 m. birželio 1 d. sprendimo kaip nepagrįstą.

38 Sprendimą išsiųsti FS iš šalies valstybės sekretorius grindė tuo, kad suinteresuotojo asmens skunde nurodytos aplinkybės neturi būti vertinamos kitaip, nei jos įvertintos prieš priimant 2018 m. birželio 1 d. sprendimą. Valstybės sekretorius, be kita ko, laikėsi nuomonės, kad FS savo skunde taip pat neįrodė, kad yra bedarbis ne savo noru arba darbo ieškantis asmuo. Valstybės sekretorius taip pat nusprendė, kad nebuvo nagrinėjama, ar FS elgesys kelia esamą, realią ir didelę grėsmę vienam iš pagrindinių visuomenės interesų. Taigi sprendimas išsiųsti FS iš šalies nebuvo pagrįstas Direktyvos 2004/38 27 straipsniu.

39 Sprendime išsiųsti FS iš šalies valstybės sekretorius nustatė keturių savaičių terminą savanoriškai išvykti, skaičiuojamą nuo pranešimo apie šį sprendimą, ir nurodė, kad jis gali būti išsiųstas, jeigu nepaisys šio termino. Atsižvelgiant į pranešimo apie šį sprendimą datą, minėtas terminas baigėsi 2018 m. spalio 23 d.

40 FS neapskundė minėto sprendimo išsiųsti iš šalies, todėl šis sprendimas tapo galutinis.

41 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, FS bet kuriuo atveju išvyko iš Nyderlandų teritorijos ne vėliau kaip 2018 m. spalio 23 d., nes tą dieną Vokietijos policijos tarnybos jį sulaikė dėl įtarimų įvykdžius vagystę iš parduotuvės.

42 FS nurodė, kad po to, kai išvyko iš Nyderlandų teritorijos, gyveno pas draugus Kaldenkirchene (Vokietija). Ši vietovė yra šių dviejų valstybių pasienyje. FS taip pat nurodė, kad yra priklausomas nuo marihuanos ir kasdien vyko į Nyderlandus jos pirkti.

43 Galiausiai FS pareiškė, kad atvyko į Nyderlandų teritoriją 2018 m. lapkričio 21 d., nes gavo kvietimą atvykti į teismą lapkričio 23 d. 2018 m. lapkričio 22 d. FS buvo sulaikytas Venlo (Nyderlandai) prekybos centre dėl vagystės. Nyderlandų policijai atliekant tapatybės patikrinimą, FS negalėjo pateikti asmens tapatybės dokumento, todėl vadovaujantis *Vw 2000* 50 straipsniu jam buvo taikomas sulaikymas, siekiant atlikti jo apklausą.

44 Valstybės sekretorius, remdamasis *Vw 2000* 59 straipsnio 1 dalies įžanginiu sakiniu ir a punktu, nusprendė taikyti FS administracinį sulaikymą. Toks administracinis sulaikymas skiriamas neteisėtai Nyderlandų teritorijoje esantiems užsieniečiams, laukiantiems išsiuntimo į jų kilmės šalį.

45 Valstybės sekretorius šį sprendimą grindė tuo, kad sulaikymo priemonės reikėjo dėl viešosios tvarkos, atsižvelgiant į riziką, kad FS vengs užsieniečių kontrolės ir trukdys parengti jo išvykimą ar pasiruošti išsiuntimo procedūrai. Pirma, pažeisdamas su užsieniečiais susijusius Nyderlandų teisės aktus FS tam tikrą laiką vengė užsieniečių kontrolės, antra, jis buvo anksčiau informuotas apie sprendimą, kuriuo remiantis turėjo pareigą išvykti iš Nyderlandų teritorijos, tačiau per nustatytą terminą jos neįvykdė, trečia, neturėjo nuolatinės ar pastovios gyvenamosios vietos, ketvirta, neturėjo pakankamai išteklių ir, penkta, buvo įtariama, kad jis padarė nusikaltimą arba baudžiamąjį nusižengimą ar net buvo už tai nuteistas.

46 2018 m. gruodžio 7 d. sprendimu *Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Groningen* (Hagos apygardos teismas, posėdžiaujantis Groningene, Nyderlanduose) atmetė kaip nepagrįstą FS skundą dėl sprendimo taikyti sulaikymą ir kartu su šiuo skundu pateiktą prašymą atlyginti žalą.

47 FS dėl šio sprendimo pateikė apeliacinį skundą *Raad van State* (Valstybės Taryba, Nyderlandai).

48 2018 m. gruodžio 18 d. FS, remdamasis *Vw 2000* 72 straipsnio 3 dalimi, pateikė skundą dėl išsiuntimo į Lenkiją tų pačių metų gruodžio 21 d. Jis taip pat paprašė *voorzieningenrechter van de rechtbank Den Haag* (laikinąsias apsaugos priemones taikantis Hagos teismo teisėjas, Nyderlandai) sustabdyti išsiuntimo iš šalies vykdymą.

49 2018 m. gruodžio 20 d. sprendimu *voorzieningenrechter van de rechtbank Den Haag* (laikinąsias apsaugos priemones taikantis Hagos teismo teisėjas) patenkino FS prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones ir uždraudė išsiųsti FS į Lenkiją nepasibaigus keturių savaičių terminui, skaičiuojamam nuo pranešimo apie sprendimą dėl FS skundo dienos. Tą pačią dieną, kadangi remiantis minėtu sprendimu dėl laikinųjų apsaugos priemonių buvo laikinai uždrausta išsiųsti FS į Lenkiją, valstybės sekretorius panaikino FS atžvilgiu taikytą sulaikymo priemonę.

50 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, nors valstybės sekretorius panaikino minėtą sulaikymo priemonę, FS išsaugojo suinteresuotumą pateikti skundą, kurį gavo tas teismas, nes pagal *Vw 2000* 106 straipsnį FS turi teisę į kompensaciją, jeigu būtų nustatyta, kad jis buvo neteisėtai sulaikytas.

51 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad sprendimas išsiųsti FS iš šalies, kuriame valstybės sekretorius konstatavo, kad suinteresuotasis asmuo neturi teisės gyventi Nyderlandų teritorijoje, nes neatitinka Direktyvos 2004/38 7 straipsnyje numatytų sąlygų, ir turi pareigą išvykti iš šios teritorijos per keturias savaites nuo pranešimo apie šį sprendimą suinteresuotajam asmeniui dienos, o to nepadaręs bus išsiųstas, yra sprendimas išsiųsti iš šalies, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 15 straipsnį. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad jo nagrinėjamoje byloje nebeginčijama, jog FS savanoriškai išvyko iš Nyderlandų teritorijos per nustatytą terminą.

52 To teismo teigimu, atsakymas į klausimą, ar 2018 m. lapkričio 23 d. FS, grįžęs į Nyderlandų teritoriją, buvo teisėtai sulaikytas, priklauso nuo to, ar tą dieną jis vėl turėjo teisę gyventi šioje teritorijoje, o tam reikia nustatyti sprendimo išsiųsti FS iš šalies teisines pasekmes.

53 Nei iš Direktyvos 2004/38 15 straipsnio formuluotės, nei iš jos struktūros nematyti, kad sprendimas išsiųsti iš šalies ir toliau sukelia teisines pasekmes tam tikrą apibrėžtą laikotarpį po atitinkamo asmens išvykimo iš priimančiosios valstybės narės teritorijos, ar, priešingai, kad toks sprendimas turi būti laikomas visiškai įvykdytu tą dieną, kurią šis asmuo paliko šią teritoriją.

54 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad, pirma, iš Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 3 dalies matyti, jog priimdama sprendimą išsiųsti Sąjungos pilietį iš šalies valstybė narė negali priversti jo gyventi už šios teritorijos ribų ilgiau nei tris mėnesius po išvykimo ar išsiuntimo iš jos. Jeigu būtų kitaip, sprendimas išsiųsti iš šalies faktiškai prilygtų draudimui atvykti į šį sprendimą priėmusios valstybės narės teritoriją, kuris prieštarautų šiai nuostatai, kaip ją išaiškino Teisingumo Teismas byloje, kurioje priimtas 2019 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *Chenchooliah* (C-94/18, EU:C:2019:693).

55 Kita vertus, sprendimu išsiųsti iš šalies apskritai siekiama, kad Sąjungos pilietis, dėl kurio priimtas šis sprendimas, ilgą laiką negyventų priimančiosios valstybės narės teritorijoje. Toks tikslas negalėtų būti pasiektas, jeigu tą pačią dieną, kurią šis Sąjungos pilietis išvyksta iš šios teritorijos, jis galėtų vėl atvykti į minėtą teritoriją pagal Direktyvos 2004/38 5 straipsnį ir joje gyventi pagal šios direktyvos 6 straipsnį. Tokiu atveju būtų galima abejoti sprendimo išsiųsti, priimto pagal minėtos direktyvos 15 straipsnį, veiksmingumu.

56 Tokiomis aplinkybėmis *Raad van State* (Valstybės Taryba) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Direktyvos 2004/38] 15 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal šią nuostatą priimtas sprendimas išsiųsti Sąjungos pilietį iš priimančiosios valstybės narės teritorijos yra įvykdytas ir daugiau nebesukelia jokių teisinių pasekmių, kai tik šis Sąjungos pilietis įrodo, kad išvyko iš priimančiosios valstybės narės teritorijos per šiame sprendime nustatytą savanoriško išvykimo terminą?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar šiam Sąjungos piliečiui, kuris nedelsdamas grįžo į priimančiąją valstybę narę, suteikiama [Direktyvos 2004/38] 6 straipsnio 1 dalyje numatyta teisė gyventi šalyje iki trijų mėnesių, o gal priimančioji valstybė narė gali priimti naują išsiuntimo iš šalies sprendimą tam, kad Sąjungos piliečiui būtų užkirstas kelias kaskart trumpam laikotarpiui įvažiuoti į priimančiosios valstybės narės teritoriją?

3. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, ar šis Sąjungos pilietis privalo tam tikrą laikotarpį gyventi už priimančiosios valstybės narės teritorijos ribų ir kokia yra šio laikotarpio trukmė?“

Dėl prejudicinių klausimų

57 Savo klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad sprendimas išsiųsti Sąjungos pilietį iš priimančiosios valstybės narės teritorijos, priimtas remiantis šia nuostata ir motyvuotas tuo, kad šis Sąjungos pilietis nebeturi teisės laikinai gyventi šioje teritorijoje pagal šią direktyvą, yra visiškai įvykdytas vien dėl to, kad minėtas Sąjungos pilietis fiziškai išvyko iš minėtos teritorijos per šiame sprendime išsiųsti iš šalies nustatytą savanoriško išvykimo terminą, ir, jeigu taip, ar, pirma, nedelsdamas grįžęs į tą pačią teritoriją atitinkamas Sąjungos pilietis gali vėl pasinaudoti teise gyventi šalyje pagal minėtos direktyvos 6 straipsnio 1 dalį arba, antra, priimančioji valstybė narė gali priimti naują sprendimą išsiųsti iš šalies tam, kad šiam Sąjungos piliečiui būtų užkirstas kelias kaskart trumpam laikotarpiui atvykti į jos teritoriją. Jeigu atsakymas būtų neigiamas, šis teismas klausia, ar tas pats Sąjungos pilietis turi tam tikrą minimalų laikotarpį gyventi už priimančiosios valstybės narės teritorijos ribų, kad galėtų iš naujo pasinaudoti teise gyventi jos teritorijoje pagal šią nuostatą, ir, jeigu taip, kokia yra šio laikotarpio trukmė.

58 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 1 dalį ši direktyva taikoma Sąjungos piliečiams, atvykstantiems į kitą valstybę narę, kurios piliečiai jie nėra, arba joje gyvenantiems, ir jų šeimos nariams, apibrėžtiems minėtos direktyvos 2 straipsnio 2 punkte, kurie juos lydi arba pas juos atvyksta; šie asmenys laikomi šioje direktyvoje įtvirtintų teisių gavėjais (2019 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *Chenchooliah*, C-94/18, EU:C:2019:693, 54 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

59 Nagrinėjamu atveju neginčijama, kad FS, kuris yra Lenkijos, taigi, ir Sąjungos, pilietis, naudojosi judėjimo laisve, atvykdamas į kitą valstybę narę nei ta, kurios pilietis jis yra, t. y. į Nyderlandus, ir ten gyvendamas. Konkrečiai kalbant, iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad iki sprendimo išsiųsti FS iš šalies priėmimo jis dirbo Nyderlanduose penkis mėnesius. Šis sprendimas buvo grindžiamas tuo, kad jo priėmimo dieną FS nebeatitiko Direktyvos 2004/38 7 straipsnyje numatytų sąlygų, taigi neteisėtai gyveno Nyderlandų teritorijoje.

60 Iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateiktu vieninteliu prieštaravimu FS teigia: kadangi jis įrodė, kad savanoriškai išvyko iš Nyderlandų teritorijos per jam nustatytą keturių savaičių terminą išvykti iš šios teritorijos, kuris baigėsi 2018 m. spalio 23 d., jis galėjo vėl remtis teise gyventi šalyje pagal Direktyvos 2004/38 6 straipsnį, kai grįžo į minėtą teritoriją. Todėl, FS teigimu, valstybės sekretorius neteisingai skyrė jam administracinį sulaikymą tų pačių metų lapkričio 23 d., siekdamas išsiųsti jį iš šalies.

61 Taigi, nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme kyla šio administracinio sulaikymo teisėtumo klausimas, iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad pagrindinėje byloje neginčijamas nei paties sprendimo išsiųsti FS iš šalies, kuris tapo galutinis, teisėtumas, nei aplinkybė, kad FS savanoriškai įvykdė šį sprendimą per nustatytą terminą.

62 Darytina išvada, kad Teisingumo Teismo prašoma priimti sprendimą tik dėl aplinkybių, kai Sąjungos pilietis, dėl kurio priimtas sprendimas išsiųsti iš šalies pagal Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 1 dalį, gali vėl pasinaudoti teise gyventi priimančiojoje valstybėje narėje pagal šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalį.

63 Pateikus šiuos pirminius patikslinimus reikia išnagrinėti, pirma, ar vien fizinio Sąjungos piliečio išvykimo iš priimančiosios valstybės narės pakanka, kad šios valstybės narės priimtas sprendimas išsiųsti iš šalies šį asmenį galėtų būti laikomas visiškai įvykdytu, taigi prieš šį asmenį šiuo sprendimu nebegali būti remiamasi tuo atveju, kai jis nedelsdamas sugrįžta į šios valstybės narės teritoriją. Jeigu vien fizinio Sąjungos piliečio išvykimo šiuo tikslu nepakanka, reikėtų įvertinti, antra, šio Sąjungos piliečio nebuvimo priimančiojoje valstybėje narėje trukmės reikšmę ir kitus kriterijus, kurie gali būti reikšmingi šiomis aplinkybėmis. Galiausiai, trečia, reikėtų išnagrinėti sprendimo išsiųsti iš šalies neįvykdymo pasekmes.

Dėl fizinio Sąjungos piliečio išvykimo iš priimančiosios valstybės narės teritorijos

64 Reikia pažymėti, kad Direktyvoje 2004/38 įtvirtintos ne tik normos, reglamentuojančios joje numatytų įvairių kategorijų teisių gyventi šalyje įgijimo sąlygas ir reikalavimus, kurie turi būti įvykdyti, kad būtų galima toliau naudotis atitinkamomis teisėmis. Šioje direktyvoje taip pat nustatytos normos, kuriomis siekiama reglamentuoti situaciją, susidariusią dėl vienos iš šių teisių praradimo (2019 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *Chenchooliah*, C-94/18, EU:C:2019:693, 70 punktas).

65 Direktyvos 2004/38 15 straipsnis „Procedūriniai saugikliai“ taikomas sprendimui išsiųsti iš šalies, priimtam (kaip pagrindinėje byloje) dėl priežasčių, nesusijusių su grėsme viešajai tvarkai, visuomenės saugumui ar visuomenės sveikatai (šiuo klausimu žr. 2019 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Chenchooliah*, C-94/18, EU:C:2019:693, 73 punktą).

66 Šioje Direktyvos 2004/38 III skyriuje „Teisė gyventi šalyje“ esančioje nuostatoje numatyta tvarka, kuri taikoma, kai prarandama teisė laikinai gyventi šalyje pagal šią direktyvą, pavyzdžiui, kai Sąjungos pilietis ar jo šeimos narys, anksčiau turėjęs teisę gyventi šalyje iki trijų mėnesių ar ilgiau atitinkamai pagal šios direktyvos 6 ar 7 straipsnį, nebeatitinka teisės gyventi šalyje suteikimo sąlygų, todėl iš principo gali būti išsiųstas iš priimančiosios valstybės narės (2019 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Chenchooliah*, C-94/18, EU:C:2019:693, 74 punktas).

67 Konkrečiai kalbant, pagal Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 1 dalį tokiam sprendimui išsiųsti iš šalies pagal analogiją taikomos šios direktyvos 30 ir 31 straipsniuose numatytos procedūros.

68 Be to, šios direktyvos 15 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad priimančioji valstybė narė negali uždrausti atvykti į savo teritoriją, kai priima šio straipsnio 1 dalyje nurodytą sprendimą išsiųsti iš šalies.

69 Vis dėlto reikia pažymėti, kad sprendimo išsiųsti, priimto pagal minėtos direktyvos 15 straipsnio 1 dalį, pasekmės laiko atžvilgiu neišplaukia nei iš šios nuostatos, nei iš kitų tos pačios direktyvos nuostatų teksto.

70 Kadangi remiantis vien Direktyvos 2004/38 tekstu negalima atsakyti į pateiktus klausimus, aiškinant šios direktyvos 15 straipsnio 1 dalį reikia atsižvelgti į šios nuostatos tikslą ir kontekstą, taip pat į pačios direktyvos tikslą (pagal analogiją žr. 2019 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Haqbin*, C-233/18, EU:C:2019:956, 42 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

71 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 1 dalyje priimančiajai valstybei narei, be kita ko, suteikiama galimybė išsiųsti iš savo teritorijos Sąjungos pilietį, kuris nebeturi teisės gyventi šalyje pagal šios direktyvos 6 arba 7 straipsnį. Vadinasi, Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 1 dalimi konkrečiai siekiama leisti priimančiajai valstybei narei užtikrinti, kad jos teritorijoje Sąjungos piliečiai, neturintys teisės nuolat gyventi šalyje, gyventų paisydami šioje direktyvoje numatytų teisių laikinai gyventi šalyje apimties.

72 Pažymėtina, kad ši priimančiosios valstybės narės galimybė išsiųsti Sąjungos pilietį, kuris nebėra teisėtai gyvenantis jos teritorijoje, atitinka konkretų Direktyvos 2004/38 tikslą, nurodytą jos 6 ir 7 straipsniuose, siejamuose su jos 14 straipsniu, taip pat jos 10 konstatuojamojoje dalyje, išvengti, kad Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai, besinaudojantys teise gyventi šalyje pagal šią direktyvą, netaptų nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai jų laikino gyvenimo šalyje laikotarpiu.

73 Jeigu Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 1 dalis būtų aiškinama taip, kad vien fizinio Sąjungos piliečio išvykimo pakanka, kad būtų įvykdytas pagal šią nuostatą priimtas sprendimas išsiųsti jį iš šalies, šis Sąjungos pilietis tik turėtų kirsti priimančiosios valstybės narės sieną ir galėtų nedelsdamas grįžti į šios valstybės narės teritoriją ir vėl pasinaudoti teise gyventi šalyje pagal šios direktyvos 6 straipsnį. Kaskart taip elgdamasis minėtas Sąjungos pilietis pagal šį straipsnį galėtų vieną po kitos įgyti daug teisių gyventi tos pačios priimančiosios valstybės narės teritorijoje, nors iš tikrųjų šios skirtingos teisės būtų suteikiamos vieno, to paties faktinio gyvenimo šalyje tikslais.

74 Dėl tokio aiškinimo netektų veiksmingumo valstybei narei pagal Direktyvos 2004/38 6 straipsnį suteikta galimybė nutraukti Sąjungos piliečio gyvenimą šalyje, kai baigiasi trijų mėnesių jo gyvenimo šios valstybės narės teritorijoje laikotarpis, ir faktiškai jam būtų leista gyventi šioje teritorijoje ilgiau nei tris mėnesius, nepaisant to, kad priimtas sprendimas išsiųsti jį iš šalies ir netenkinamos šios direktyvos 7 straipsnyje numatytos sąlygos. Iš tiesų, remiantis šiuo aiškinimu, vien dėl to, kad šis Sąjungos pilietis kerta priimančiosios valstybės narės sieną kas tris mėnesius, jam būtų suteikta teisė gyventi šalyje neribotą laiką, nors, pirma, jis galėtų nesilaikyti sąlygų, numatytų minėtos direktyvos 7 straipsnyje, ir, antra, pats tos pačios direktyvos 6 straipsnis, kuriuo asmuo remtųsi šio gyvenimo šalyje be realaus laiko apribojimo tikslais, skirtas tik gyventi šalyje iki trijų mėnesių, kaip matyti iš pačios šio straipsnio antraštės.

75 Minėtas aiškinimas, pagal kurį nereikalaujama, kad atitinkamas Sąjungos pilietis realiai ir veiksmingai nustotų gyventi priimančiojoje valstybėje narėje, galėtų, be kita ko, pakenkti pusiausvyrai, kurią siekiama nustatyti Direktyva 2004/38, tarp, viena vertus, Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi šalyje ir, kita vertus, priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemos apsaugos nuo nepagrįstos naštos, kuria gali tapti atitinkami asmenys, laikinai gyvendami jos teritorijoje.

76 Be to, reikia pažymėti, kad siekdamas įgyti teisę nuolat gyventi priimančiosios valstybės narės teritorijoje Sąjungos pilietis pagal Direktyvos 2004/38 16 straipsnio 1 dalį turi būti teisėtai gyvenęs šioje teritorijoje ištisinį penkerių metų laikotarpį, išskyrus šios direktyvos 17 straipsnyje

numatytas išimtis šioje teritorijoje nebedirbantiems asmenims. Iš minėtos direktyvos 21 straipsnio matyti, kad gyvenimo šalyje ištisumas nutraukiamas sprendimu išsiųsti iš šalies, tinkamai įvykdytu dėl atitinkamo asmens.

77 Taigi pripažinus, kad vien fizinis Sąjungos piliečio išvykimas iš priimančiosios valstybės narės teritorijos yra pakankamas siekiant įvykdyti dėl suinteresuotojo asmens priimtą sprendimą išsiųsti iš šalies, taip pat iš dalies netektų veiksmingumo Direktyvoje 2004/38 aiškiai įtvirtintas skirtumas tarp laikino ir nuolatinio gyvenimo šalyje. Iš tiesų toks argumentas leistų šiam Sąjungos piliečiui daug kartų pasinaudoti vienas po kito einančiais laikino gyvenimo šioje valstybėje narėje laikotarpiais ir iš tikrųjų nuolat joje gyventi, nors jis neatitinka šioje direktyvoje numatytų teisės nuolat gyventi šalyje sąlygų.

78 Taigi šio sprendimo 73 punkte pateiktas aiškinimas neatitinka bendro Direktyvos 2004/38 konteksto; joje, kaip ne kartą konstatavo Teisingumo Teismas, dėl teisės gyventi priimančiojoje valstybėje narėje numatyta laipsniškai taikoma sistema, iš esmės apimanti iki šios direktyvos galiojusiuose įvairiuose Sąjungos teisės aktuose ir jurisprudencijoje numatytus teisės nuolat gyventi šalyje įgijimo etapus ir sąlygas (2020 m. sausio 22 d. Sprendimo *Pensionsversicherungsanstalt (Veiklos nutraukimas sukakus pensiniam amžiui)*, C-32/19, EU:C:2020:25, 33 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

79 Be to, reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2004/38 30 straipsnio 3 dalį išvykimo iš priimančiosios valstybės narės teritorijos terminas negali būti trumpesnis nei vienas mėnuo nuo pranešimo atitinkamam asmeniui apie sprendimą išsiųsti iš šalies dienos, išskyrus tinkamai pagrįstus neatidėliotinus atvejus. Kadangi, kaip matyti iš šio sprendimo 67 punkto, ši nuostata „pagal analogiją“ taikoma sprendimui, priimtam remiantis šios direktyvos 15 straipsniu, minėtas terminas taip pat taikomas sprendimams išsiųsti iš šalies, kaip antai nagrinėjamiems pagrindinėje byloje, priimtiems dėl kitų priežasčių nei viešoji tvarka, visuomenės saugumas ar visuomenės sveikata.

80 Vis dėlto, kaip teigia Nyderlandų vyriausybė, minimalaus vieno mėnesio termino sprendimui išsiųsti iš šalies įvykdyti, skaičiuojamo nuo pranešimo apie šį sprendimą, suteikimas, leidžiant suinteresuotajam asmeniui pasirengti išvykti, patvirtina aiškinimą, kad sprendimas išsiųsti iš šalies įvykdomas ne atitinkamam asmeniui tik fiziškai išvykus iš priimančiosios valstybės narės teritorijos, bet jam realiai ir veiksmingai nustojus gyventi šioje teritorijoje.

81 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad, kaip savo išvados 77 punkte taip pat pažymėjo generalinis advokatas, vien fizinio Sąjungos piliečio išvykimo iš priimančiosios valstybės narės teritorijos nepakanka, kad būtų visiškai įvykdytas sprendimas jį išsiųsti iš šalies, priimtas pagal Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 1 dalį. Tam, kad galėtų vėl pasinaudoti teise gyventi šioje teritorijoje pagal šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalį, šis Sąjungos pilietis turi ne tik fiziškai išvykti iš minėtos teritorijos, bet ir realiai bei veiksmingai nebegyventi joje, kad tuo atveju, jeigu grįžtų į priimančiosios valstybės narės teritoriją, jo gyvenimo šalyje nebūtų galima iš tiesų laikyti ankstesnio jo gyvenimo šioje teritorijoje tęsiniu.

82 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, bendrai įvertinęs visas jo nagrinėjamos bylos aplinkybes, turi patikrinti, ar atitinkamas Sąjungos pilietis faktiškai ir veiksmingai nustojo gyventi priimančiosios valstybės narės teritorijoje, taigi, ar sprendimas išsiųsti jį iš šalies buvo visiškai įvykdytas. Vis dėlto Teisingumo Teismas turi pateikti naudingos informacijos šiuo

klausimu, kad minėtas teismas galėtų išspręsti nagrinėjamą bylą (pagal analogiją žr. 2019 m. liepos 4 d. Sprendimo *Kirschstein*, C-393/17, EU:C:2019:563, 32 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

Dėl aplinkybių, reikšmingų vertinant sprendimo išsiųsti iš šalies įvykdymą

83 Pirma, reikia nustatyti, ar tam, kad būtų laikoma, jog Sąjungos pilietis faktiškai ir veiksmingai nustojo laikinai gyventi priimančiosios valstybės narės teritorijoje, jis turi gyventi už šios teritorijos ribų tam tikrą minimalų laikotarpį, pavyzdžiui, tris mėnesius, kaip siūlo Nyderlandų vyriausybė.

84 Žinoma, kaip matyti iš šio sprendimo 66 ir 74 punktų, trijų mėnesių laikotarpis jau yra svarbus Direktyvos 2004/38 kontekste, visų pirma dėl to, kad pagal šį laikotarpį galima atskirti dvi teisės laikinai gyventi šalyje rūšis, numatytas šios direktyvos 6 ir 7 straipsniuose.

85 Vis dėlto šis argumentas nepateisina Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 1 dalies aiškinimo taip, kad šioje nuostatoje nustatyta sprendimo išsiųsti iš šalies įvykdymo sąlyga, kaip antai nurodyta šio sprendimo 83 punkte.

86 Visų pirma, kaip ne kartą konstatavo Teisingumo Teismas ir kaip matyti iš Direktyvos 2004/38 1 ir 2 konstatuojamųjų dalių, Sąjungos pilietybė kiekvienam Sąjungos piliečiui suteikia pagrindinę ir asmeninę teisę laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, taikant Sutartyse ir joms vykdyti patvirtintose priemonėse nustatytus apribojimus ir reikalavimus, nes laisvas asmenų judėjimas yra viena iš pagrindinių vidaus rinkos laisvių, įtvirtinta Europos Sąjungos pagrindinių laisvių chartijos 45 straipsnyje (šiuo klausimu žr. 2011 m. gegužės 5 d. Sprendimo *McCarthy*, C-434/09, EU:C:2011:277, 27 punktas ir jame nurodytą jurisprudenciją).

87 Be to, kaip matyti iš Direktyvos 2004/38 3 konstatuojamosios dalies, šia direktyva siekiama supaprastinti naudojimąsi pagrindine ir asmenine teise laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, pagal ESV sutartį tiesiogiai suteikiama Sąjungos piliečiams, visų pirma sustiprinti šią teisę (šiuo klausimu žr. 2011 m. gegužės 5 d. Sprendimo *McCarthy*, C-434/09, EU:C:2011:277, 28 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

88 Be to, kadangi laisvas asmenų judėjimas yra vienas iš Sąjungos pagrindų, jam skirtos nuostatos turi būti aiškinamos plačiai, o jo išimtys ir leidžiančios nukrypti nuostatos, atvirkščiai, turi būti aiškinamos siaurai (šiuo klausimu žr. 1986 m. birželio 3 d. Sprendimo *Kempf*, 139/85, EU:C:1986:223, 13 punktą ir 2008 m. liepos 10 d. Sprendimo *Jipa*, C-33/07, EU:C:2008:396, 23 punktą).

89 Vis dėlto, kaip generalinis advokatas iš esmės pažymėjo savo išvados 91 ir 93 punktuose, Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 1 dalies aiškinimas taip, kad Sąjungos pilietis, dėl kurio pagal šią nuostatą priimtas sprendimas išsiųsti iš šalies, visais atvejais yra įpareigotas nebūti priimančiojoje valstybėje narėje minimalų, pavyzdžiui, trijų mėnesių, laikotarpį tam, kad vėl galėtų pasinaudoti teise gyventi šios valstybės narės teritorijoje pagal šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalį, reikštų, kad naudojimuisi šia pagrindine teise taikomas apribojimas, nenumatytas nei Sutartyse, nei Direktyvoje 2004/38.

90 Vis dėlto, net jeigu laiko, kurį Sąjungos pilietis praleido už priimančiosios valstybės narės teritorijos ribų po to, kai buvo priimtas sprendimas išsiųsti jį iš šalies pagal Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 1 dalį, trukmė savaime nėra lemiama vertinant, ar suinteresuotasis asmuo realiai ir veiksmingai nustojo gyventi šioje teritorijoje, ši trukmė gali turėti tam tikros reikšmės atliekant šio sprendimo 82 punkte nurodytą bendrą vertinimą. Iš tiesų, kuo ilgesnis suinteresuotojo asmens nebuvimas priimančiosios valstybės narės teritorijoje, tuo labiau jis patvirtina to asmens gyvenimo šalyje pabaigos realumą ir veiksmingumą. Vien labai trumpas, kelių dienų ar net kelių valandų, nebuvimas, priešingai, veikiau patvirtina, kad gyvenimas šalyje, kuriuo Sąjungos pilietis remiasi pagal šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalį, grįžęs į priimančiosios valstybės narės teritoriją, iš tikrųjų patenka į tą patį gyvenimo šioje teritorijoje laikotarpį.

91 Antra, kaip teigia Europos Komisija, siekiant nustatyti, ar Sąjungos pilietis realiai ir veiksmingai nustojo gyventi šalyje pagal Direktyvos 2004/38 7 straipsnį, reikia atsižvelgti, viena vertus, į visas aplinkybes, patvirtinančias atitinkamo Sąjungos piliečio ir priimančiosios valstybės narės ryšių nutrūkimą. Šiuo klausimu, be kita ko, tam tikros reikšmės gali turėti prašymas išbraukti iš gyventojų registro, nuomos sutarties arba viešųjų paslaugų, kaip antai vandens ar elektros, teikimo sutarties nutraukimas, persikraustymas, išsiregistravimas iš įdarbinimo tarnybos arba kitų santykių, kuriems reikia tam tikros Sąjungos piliečio integracijos šioje valstybėje narėje, nutraukimas.

92 Šiuo klausimu svarbu pabrėžti, kad tokių aplinkybių reikšmingumą, kuris gali skirtis atsižvelgiant į aplinkybes, turi įvertinti kompetentinga nacionalinė institucija, atsižvelgdama į visas konkrečias aplinkybes, apibūdinančias konkrečią atitinkamo Sąjungos piliečio padėtį. Visų pirma reikia atsižvelgti į jo integracijos priimančiojoje valstybėje narėje laipsnį, gyvenimo jos teritorijoje trukmę prieš pat priimant sprendimą išsiųsti jį iš šalies, taip pat į jo šeiminę ir ekonominę padėtį.

93 Be nurodytų aplinkybių, susijusių su galimu ryšių, siejančių atitinkamą Sąjungos pilietį su priimančiąja valstybe nare, nutrūkimu, kita vertus, reikia atsižvelgti į visas aplinkybes, susijusias su jo nebuvimo šios valstybės narės teritorijoje laikotarpiu po sprendimo išsiųsti jį iš šalies priėmimo, kurios rodo, ar šis Sąjungos pilietis gali būti laikomas faktiškai gyvenusiu už šios valstybės narės teritorijos ribų šiuo laikotarpiu. Šiuo klausimu bet kuriuo atveju, kai jo gyvenimas priimančiojoje valstybėje narėje buvo grindžiamas Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 1 dalimi, reikia atsižvelgti į požymius, kad minėtas Sąjungos pilietis per minėtą laikotarpį perkėlė asmeninių, profesinių ar šeiminių interesų centrą į kitą valstybę.

Dėl sprendimo išsiųsti iš šalies neįvykdymo pasekmių

94 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad sprendimas išsiųsti Sąjungos pilietį iš šalies nėra įvykdytas, kol, atsižvelgiant į visas šio piliečio situaciją apibūdinančias aplinkybes, negalima manyti, kad jis realiai ir veiksmingai nustojo laikinai gyventi priimančiosios valstybės narės teritorijoje. Taigi, neįvykdžius sprendimo išsiųsti iš šalies, šis Sąjungos pilietis toliau šioje teritorijoje gyvena neteisėtai, net jei trumpam išvykęs iš jos vėl grįžo į šią teritoriją. Todėl tokiu atveju ši valstybė narė neprivalo priimti naujo sprendimo išsiųsti iš šalies, grindžiamo tomis pačiomis faktinėmis aplinkybėmis, dėl kurių jau priimtas sprendimas išsiųsti šį Sąjungos pilietį iš šalies pagal Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 1 dalį, ir gali remtis pastaruoju sprendimu, kad priverstų jį išvykti iš savo teritorijos.

95 Vis dėlto reikia pažymėti, kad dėl esminio aplinkybių pasikeitimo, lemiančio tai, kad Sąjungos pilietis gali įvykdyti minėtos direktyvos 7 straipsnyje numatytas sąlygas, sprendimas išsiųsti jį iš šalies taptų visiškai neveiksmingas ir, nepaisant to, kad jis neįvykdytas, šio Sąjungos piliečio gyvenimą atitinkamos valstybės narės teritorijoje reikėtų laikyti teisėtu.

96 Žinoma, tai, kad Šengeno erdvėje vidaus sienų kontrolė iš principo draudžiama pagal Šengeno sienų kodekso 22 straipsnį, apsunkina priimančiosios valstybės narės valdžios institucijų galimybę patikrinti, ar Sąjungos pilietis, dėl kurio priimtas sprendimas išsiųsti iš šalies pagal Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 1 dalį, jį visiškai įvykdė.

97 Taip pat tiesa, kad pagal Direktyvos 2004/38 5 straipsnio 1 dalį, nepažeidžiant nuostatų dėl kelionės dokumentų, taikomų patikrinimui prie nacionalinių sienų, valstybės narės suteikia galiojančią tapatybės kortelę arba galiojantį pasą turinčiam Sąjungos piliečiui teisę atvykti į jų teritoriją. Be to, Sąjungos piliečio teisei pagal šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalį gyventi kitos valstybės narės teritorijoje iki trijų mėnesių netaikoma jokia sąlyga ar formalumas, išskyrus reikalavimą turėti tokį dokumentą.

98 Vis dėlto kai kuriomis kitomis Direktyvos 2004/38 nuostatomis siekiama leisti priimančiajai valstybei narei užtikrinti, kad kitų valstybių narių piliečių laikinas gyvenimas jos teritorijoje atitiktų šią direktyvą.

99 Konkrečiai kalbant, kaip per teismo posėdį teigė Komisija, nors pagal Direktyvos 2004/38 8 straipsnio 1 dalį priimančiosios valstybės narės galimybė reikalauti, kad Sąjungos piliečiai prisiregistruotų kompetentingose institucijose, pagal pačią šios nuostatos formuluotę taikoma tik gyvenimui šalyje ilgiau kaip tris mėnesius, šios direktyvos 5 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad valstybė narė gali įpareigoti suinteresuotąjį asmenį pranešti apie savo buvimą jos teritorijoje per pagrįstą ir nediskriminacinį laikotarpį, o šio reikalavimo, kaip ir reikalavimo prisiregistruoti, nesilaikančiam asmeniui gali būti pritaikytos nediskriminacinės ir proporcingos sankcijos.

100 Be to, reikia pažymėti, kad, esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai Sąjungos pilietis patenka į priimančiosios valstybės narės valdžios institucijų akiratį netrukus po to, kai baigiasi terminas jam savanoriškai išvykti iš minėtos teritorijos, ši valstybė narė gali patikrinti, ar šio Sąjungos piliečio buvimas jos teritorijoje pateisinamas pagal minėtą direktyvą.

101 Galiausiai reikia pridurti, kad pagal Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 1 dalį priimtas sprendimas išsiųsti iš šalies, kuris dar neįvykdytas, nėra kliūtis atitinkamam Sąjungos piliečiui pasinaudoti teise atvykti į priimančiosios valstybės narės teritoriją pagal Direktyvos 2004/38 5 straipsnį.

102 Iš tiesų, nors pagal Direktyvos 2004/38 5 straipsnyje numatytą įvažiavimo teisę Sąjungos pilietis gali atvykti į kitos nei jo pilietybės valstybės narės teritoriją, kad joje gyventų pagal kitą šios direktyvos nuostatą, šia įvažiavimo teise taip pat gali būti naudojamasi autonomiškai, kai šis Sąjungos pilietis, kuris neturi teisės gyventi šioje teritorijoje pagal minėtą direktyvą, vis dėlto nori trumpam atvykti į šią teritoriją kitais nei gyvenimo šalyje tikslais. Kaip matyti iš šio sprendimo 68 punkto, Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad priimančioji valstybė narė negali uždrausti atvykti į savo teritoriją, kai priima šio straipsnio 1 dalyje nurodytą sprendimą išsiųsti iš šalies.

103 Darytina išvada, kad pagal Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 1 dalį priimtu sprendimu išsiųsti iš šalies Sąjungos pilietį negalima prieš jį remtis, jeigu jo buvimas priimančiosios valstybės narės teritorijoje pateisinamas pagal šios direktyvos 5 straipsnį.

104 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 2004/38 15 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad sprendimas išsiųsti Sąjungos pilietį iš priimančiosios valstybės narės teritorijos, priimtas remiantis šia nuostata ir motyvuotas tuo, kad šis Sąjungos pilietis nebeturi teisės laikinai gyventi šioje teritorijoje pagal šią direktyvą, nėra visiškai įvykdytas vien dėl to, kad minėtas Sąjungos pilietis fiziškai išvyko iš minėtos teritorijos per šiame sprendime išsiųsti iš šalies nustatytą savanoriško išvykimo terminą. Tam, kad pagal minėtos direktyvos 6 straipsnio 1 dalį galėtų vėl pasinaudoti teise gyventi toje pačioje teritorijoje, Sąjungos pilietis, dėl kurio priimtas toks sprendimas išsiųsti iš šalies, turi ne tik būti fiziškai išvykęs iš priimančiosios valstybės narės teritorijos, bet ir realiai bei veiksmingai nebegyventi joje, kad tuo atveju, jeigu grįžtų į tą teritoriją, jo gyvenimo šalyje nebūtų galima iš tiesų laikyti ankstesnio gyvenimo toje pačioje teritorijoje tęsiniu. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar taip yra, atsižvelgdamas į visas konkrečias aplinkybes, apibūdinančias konkrečią atitinkamo Sąjungos piliečio padėtį. Jeigu atlikus tokį patikrinimą paaiškėja, kad Sąjungos pilietis realiai nenustojo laikinai gyventi priimančiosios valstybės narės teritorijoje, ši valstybė narė neprivalo priimti naujo sprendimo išsiųsti iš šalies, grindžiamo tomis pačiomis faktinėmis aplinkybėmis, dėl kurių jau priimtas sprendimas išsiųsti šį Sąjungos pilietį, ir gali remtis pastaruoju sprendimu, kad priverstų jį išvykti iš savo teritorijos.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

105 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, 15 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad sprendimas išsiųsti Sąjungos pilietį iš priimančiosios valstybės narės teritorijos, priimtas remiantis šia nuostata ir motyvuotas tuo, kad šis Sąjungos pilietis nebeturi teisės laikinai gyventi šioje teritorijoje pagal šią direktyvą, nėra visiškai įvykdytas vien dėl to, kad minėtas Sąjungos pilietis fiziškai išvyko iš minėtos teritorijos per šiame sprendime išsiųsti iš šalies nustatytą savanoriško išvykimo terminą. Tam, kad pagal minėtos direktyvos 6 straipsnio 1 dalį galėtų vėl pasinaudoti teise gyventi toje pačioje teritorijoje, Sąjungos pilietis, dėl kurio priimtas toks sprendimas išsiųsti iš šalies, turi ne tik būti fiziškai išvykęs iš priimančiosios valstybės narės teritorijos, bet ir realiai nebegyventi joje, kad tuo atveju, jeigu grįžtų į tą teritoriją, jo gyvenimo šalyje nebūtų galima iš tiesų laikyti ankstesnio gyvenimo toje pačioje teritorijoje tęsiniu. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar taip yra, atsižvelgdamas į visas konkrečias aplinkybes, apibūdinančias konkrečią atitinkamo Sąjungos piliečio padėtį. Jeigu atlikus tokį patikrinimą paaiškėja, kad Sąjungos pilietis realiai ir veiksmingai nenustojo laikinai gyventi

priimančiosios valstybės narės teritorijoje, ši valstybė narė neprivalo priimti naujo sprendimo išsiųsti iš šalies, grindžiamo tomis pačiomis faktinėmis aplinkybėmis, dėl kurių jau priimtas sprendimas išsiųsti šį Sąjungos pilietį, ir gali remtis pastaruoju sprendimu, kad priverstų jį išvykti iš savo teritorijos.

Parašai.